REZOLUȚIA (UE) 2026/1690 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 29 aprilie 2026

conținând observațiile care fac parte integrantă din deciziile privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderilor comune ale Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2024

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru o aviație curată aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru bioeconomia circulară în Europa aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru un hidrogen curat aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru căile ferate ale Europei aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Centrului european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru cipuri aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune „Rețele și servicii inteligente” aferent exercițiului financiar 2024,

— având în vedere articolul 102 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru transport și turism,

— având în vedere Regulamentul (UE) nr. 833/2014 al Consiliului din 31 iulie 2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina ([1]), Decizia 2014/512/PESC a Consiliului din 31 iulie 2014 privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile Rusiei de destabilizare a situației în Ucraina ([2]) și pachetele de sancțiuni ulterioare adoptate de Consiliu împotriva Rusiei ca răspuns la agresiunea sa militară împotriva Ucrainei,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A10-0046/2026),

([1]) JO L 229, 31.7.2014, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.
([2]) JO L 229, 31.7.2014, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj.

A. întrucât întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3, întreprinderea comună pentru o aviație curată, întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății”, întreprinderea comună pentru un hidrogen curat, întreprinderea comună pentru bioeconomia circulară în Europa, întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei, întreprinderea comună „Rețele și servicii inteligente” și întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” au fost înființate prin Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului ([3]), denumit în continuare „Actul de bază unic” (SBA);

B. întrucât întreprinderea comună „Tehnologii digitale esențiale” a fost înființată prin Regulamentul (UE) 2021/2085; întrucât întreprinderea comună „Tehnologii digitale esențiale” a devenit întreprinderea comună pentru cipuri în iulie 2023, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2023/1782 al Consiliului ([4]);

C. întrucât întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune a fost instituită în aprilie 2007 prin Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului ([5]);

D. întrucât întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță a fost înființată prin Regulamentul (UE) 2021/1173 al Consiliului ([6]),

E. întrucât Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2021/887 al Parlamentului European și al Consiliului ([7]);

F. întrucât întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 constituie un parteneriat public-privat care urmărește dezvoltarea unui management modernizat al traficului aerian în Europa și accelerarea, prin cercetare și inovare, a realizării cerului european digital;

G. întrucât întreprinderea comună pentru o aviație curată constituie un parteneriat public-privat, axat pe cercetare și inovare, al cărui obiectiv constă în transformarea aviației în perspectiva unui viitor durabil și neutru din punct de vedere climatic;

H. întrucât întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” constituie un parteneriat public-privat axat pe cercetarea și inovarea interdisciplinară, sustenabilă și centrată pe pacient în domeniul sănătății;

I. întrucât întreprinderea comună pentru un hidrogen curat constituie un parteneriat public-privat în domeniul cercetării și inovării în sectorul tehnologiei pe bază de hidrogen și al tehnologiei pilelor de combustie;

J. întrucât întreprinderea comună pentru cipuri constituie un parteneriat public-privat care încurajează dezvoltarea tehnologiilor inovatoare de nouă generație în domeniul semiconductorilor și consolidează capabilitățile europene de producție de cipuri în cadrul inițiativei „Cipuri pentru Europa”;

K. întrucât întreprinderea comună pentru bioeconomia circulară în Europa constituie un parteneriat public-privat, axat pe cercetare și inovare, creat cu scopul de a avea un sector al bioindustriilor circulare sustenabil și competitiv;

L. întrucât întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei constituie un parteneriat public-privat pentru cercetare și inovare în sectorul feroviar;

M. întrucât întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță constituie un parteneriat public-privat care permite punerea în comun a resurselor pentru a dezvolta și implementa calculul de înaltă performanță în Europa;

N. întrucât întreprinderea comună „Rețele și servicii inteligente” constituie un parteneriat public-privat menit să faciliteze și să dezvolte poziția de lider industrial în Europa în domeniul rețelelor și serviciilor 5G și 6G;

([3]) Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 219/2007, (UE) nr. 557/2014, (UE) nr. 558/2014, (UE) nr. 559/2014, (UE) nr. 560/2014, (UE) nr. 561/2014 și (UE) nr. 642/2014 (JO L 427, 30.11.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj).

([4]) Regulamentul (UE) 2023/1782 al Consiliului din 25 iulie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/2085 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa în ceea ce privește întreprinderea comună pentru cipuri (JO L 229, 18.9.2023, p. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1782/oj).

([5]) Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului din 27 martie 2007 de înființare a întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, cu oferirea unor avantaje conexe (JO L 90, 30.3.2007, p. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([6]) Regulamentul (UE) 2021/1173 al Consiliului din 13 iulie 2021 privind instituirea întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1488 (JO L 256, 19.7.2021, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

([7]) Regulamentul (UE) 2021/887 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de înființare a Centrului european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică și a Rețelei de centre naționale de coordonare (JO L 202, 8.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj).

O. întrucât întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” constituie un parteneriat public-privat care urmărește să reducă problemele socioeconomice cauzate de bolile infecțioase în Africa Subsahariană, prin aplicații noi și îmbunătățite ale tehnologiilor medicale, precum și să îmbunătățească pregătirea și răspunsul la bolile infecțioase la nivel mondial;

P. întrucât Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică a fost înființat pentru a colabora cu Rețeaua de centre naționale de coordonare cu scopul de a sprijini inovarea și politica industrială în domeniul securității cibernetice;

Q. întrucât întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune are ca obiective să asigure contribuția Uniunii la proiectul internațional ITER pentru energia de fuziune, să pună în practică acordul privind programul extins de colaborare încheiat între Euratom și Japonia și să pregătească construcția unui reactor de fuziune demonstrativ și a instalațiilor aferente;

R. întrucât Uniunea Europeană a adoptat un număr fără precedent de pachete de sancțiuni legate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, menite să submineze capacitatea economică, financiară și militară a Rusiei de a susține efortul de război și astfel să pună capăt definitiv războiului de agresiune, să apere integritatea teritorială a Ucrainei și siguranța populației sale și să asigure respectarea dreptului internațional și a principiilor Cartei ONU; întrucât Uniunea Europeană a adoptat mai multe măsuri pentru a pune capăt complet dependenței Uniunii de energia rusă, inclusiv în sectorul energiei nucleare;

S. întrucât Curtea de Conturi Europeană (denumită în continuare „Curtea”) a anunțat introducerea unei abordări revizuite în materie de audit pentru întreprinderile comune, începând cu exercițiul financiar 2025,

Observații generale

1. salută rolul întreprinderilor comune în sprijinirea activităților de cercetare și inovare în domeniile transporturilor, energiei, sănătății, bioindustriilor circulare, componentelor electronice esențiale, inteligenței artificiale și calculului de înaltă performanță, securității cibernetice și sistemelor de rețea; îndeamnă întreprinderile comune să faciliteze conversia cunoștințelor științifice în inovații pregătite pentru piață și să instituie mecanisme care să garanteze că activitățile lor contribuie la consolidarea autonomiei strategice, a competitivității, a securității, inclusiv a securității cibernetice, a durabilității mediului și a atingerii obiectivelor climatice pentru a proteja activitățile de cercetare, datele și infrastructurile critice; invită întreprinderile comune să promoveze formarea periodică în materie de securitate cibernetică pentru a consolida reziliența la amenințările cibernetice;

2. reamintește că, în actualul cadru financiar multianual (CFM), potrivit Curții, se preconizează că întreprinderile comune de cercetare și inovare vor gestiona un buget important de 17,2 miliarde EUR din contribuția în numerar a Uniunii și că vor mobiliza contribuții în valoare de 21,3 miliarde EUR din partea altor membri; subliniază că, în actualul CFM, se preconizează că întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune va gestiona un buget de 5,6 miliarde EUR ([8]);

3. subliniază că, în contextul următorului CFM pentru perioada 2028-2034, întreprinderile comune vor avea în continuare un rol esențial în susținerea autonomiei strategice, a sustenabilității, a securității și a competitivității Uniunii; invită, prin urmare, Comisia și autoritatea bugetară să se asigure că întreprinderile comune dispun de o finanțare suficientă, stabilă și pe termen lung în viitorul CFM, proporțională cu responsabilitățile lor tot mai mari și cu rolul lor de factori-cheie ai inovării în sectoare strategice precum energia, tehnologiile digitale, semiconductorii, energia curată, sănătatea și cercetarea în domeniul apărării;

4. observă că întreprinderile comune se bazează pe parteneriate de tip public-privat care orientează investițiile și mobilizează fondurile publice și private pentru a finanța obiective comune; reamintește, în acest sens, că contribuțiile membrilor privați trebuie să respecte obiectivele stabilite pentru ca astfel de parteneriate să rămână reciproc avantajoase; subliniază că, din cauza contribuțiilor insuficiente din partea membrilor privați, unele întreprinderi comune se confruntă cu dificultăți financiare în ceea ce privește atingerea obiectivelor lor; invită, în plus, întreprinderile comune și Comisia să evite dependența excesivă față de contribuțiile în natură la activități suplimentare (CNAS) ca mijloace de îndeplinire a obiectivelor și să se asigure utilizarea lor adecvată, transparentă și proporțională, având în vedere că astfel de activități sunt în afara programelor de lucru și a bugetelor întreprinderilor comune și nu sunt auditate de Curte; solicită, prin urmare, creșterea transparenței și îmbunătățirea supravegherii asigurate de Comisie în cazul metodologiilor de raportare și validare ale CNAS, precum și favorizarea contribuțiilor legate de acțiunile finanțate de întreprinderile comune și atribuite prin proceduri competitive;

([8]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/iter_en.

5. recunoaște rolul important al întreprinderilor comune în promovarea autonomiei strategice, a pregătirii și a rezilienței Uniunii într-un context geopolitic mondial în schimbare rapidă, marcat de provocări complexe și în continuă evoluție; salută contribuțiile întreprinderilor comune la inovarea tehnologică, autonomia digitală și securitatea cibernetică, soluțiile de transport sustenabile, independența energetică, economia circulară și sănătatea publică;

6. invită toate întreprinderile comune să dea dovadă de cea mai mare vigilență în cooperarea lor cu partenerii internaționali, respectând totodată pe deplin regimul de măsuri restrictive al Uniunii în vigoare și obiectivul de protejare a autonomiei strategice a Europei;

7. recunoaște contribuțiile substanțiale ale întreprinderilor comune la promovarea cercetării, inovării și dezvoltării tehnologice în sectoare precum aviația, transportul feroviar și managementul traficului aerian; afirmă rolul lor esențial în sprijinirea obiectivelor prioritare ale Uniunii privind autonomia strategică, durabilitatea, transformarea digitală, securitatea și competitivitatea;

8. recunoaște că întreprinderile comune ale Uniunii Europene constituie un instrument esențial pentru consolidarea capacității de cercetare și inovare a Uniunii, prin promovarea parteneriatelor public-privat la scară largă în domenii industriale strategice; recunoaște că, prin capacitatea lor de a pune în comun resursele, de a coordona colaborarea transfrontalieră și de a reduce decalajul dintre cercetarea științifică și introducerea pe piață, întreprinderile comune contribuie la accelerarea progreselor tehnologice pe care actorii individuali nu le-ar putea realiza independent; reafirmă importanța transparenței, responsabilității și utilizării eficiente a resurselor publice de către întreprinderile comune;

9. recunoaște că, prin mobilizarea industriei, a mediului academic, a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și a autorităților publice în jurul unor obiective comune, întreprinderile comune asigură utilizarea eficientă a fondurilor Uniunii, promovează poziția de lider a Europei în domeniul tehnologiilor-cheie strategice, sprijină inovarea bazată pe valori și autonomia strategică a Uniunii și contribuie în mod direct la creșterea economică sustenabilă și la crearea de locuri de muncă de înaltă calitate în întreaga Uniune;

10. îndeamnă întreprinderile comune să-și intensifice activitățile de comunicare instituțională cu scopul de a asigura o largă sensibilizare a publicului cu privire la contribuția lor la obiectivele Uniunii și la necesitatea și valoarea adăugată a parteneriatelor instituționalizate care implică actori privați, și să facă acest lucru într-un mod clar și educațional;

11. salută raportul anual al Curții privind întreprinderile comune ale Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2024 (denumit în continuare „raportul Curții”), care conține o declarație de asigurare specifică pentru fiecare dintre întreprinderile comune în ceea ce privește conturile anuale și operațiunile subiacente ale acestora; subliniază că misiunea Curții este esențială pentru buna execuție a bugetului Uniunii și pentru supravegherea bugetului; solicită continuarea acestei bune practici; salută cooperarea întreprinderilor comune cu Curtea în decursul elaborării raportului și remarcă explicațiile date cu privire la unele dintre observațiile și afirmațiile formulate în răspunsurile furnizate de întreprinderile comune;

12. ia act de anunțul Curții din 1 octombrie 2025 referitor la introducerea unei abordări revizuite în materie de audit pentru întreprinderile comune, începând cu exercițiul financiar 2025; constată că această schimbare a fost determinată, printre altele, de constrângerile legate de capacitatea personalului și de încetarea auditurilor întreprinderilor comune în cadrul programului Orizont Europa de către Serviciul de Audit Intern al Comisiei, care a efectuat audituri anterior ale întreprinderilor comune, limitând astfel disponibilitatea unei asigurări suplimentare de audit; observă, de asemenea, că noua abordare prevede o dimensiune adecvată a eșantionului de audit, consolidarea activității de audit în toate întreprinderile comune și emiterea a două declarații de asigurare separate, susținute de rapoarte tematice și speciale suplimentare; invită Curtea să se asigure că metodologia revizuită este pusă în aplicare în timp util și că respectă în continuare cele mai înalte standarde de calitate a auditului, de fiabilitate și de asigurare a protecției intereselor financiare ale Uniunii;

13. salută faptul că, la 24 septembrie 2024, Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică a atins autonomia financiară; constată, prin urmare, că, pentru exercițiul financiar 2024, Curtea a auditat această întreprindere comună pentru prima dată, pe lângă celelalte 11 întreprinderi comune;

14. subliniază că este conștient de faptul că, în cursul exercițiului financiar 2024, mai multe întreprinderi comune au fost sau ar fi putut fi afectate în mod semnificativ de evenimente majore care le-ar fi putut influența performanța; observă, în special, că:

   (a) activitățile anumitor întreprinderi comune au continuat să fie puternic afectate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; un astfel de impact este deosebit de evident în cazul perturbărilor lanțurilor de aprovizionare, al întârzierilor în implementarea proiectelor și al creșterii costurilor operaționale;

(b) Statele Unite ale Americii au anulat o parte foarte mare a programelor gestionate de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, inclusiv programe din domeniul sănătății la nivel mondial, ceea ce poate duce la reducerea cofinanțării și a oportunităților de parteneriat pentru cele două întreprinderi comune ale Uniunii Europene cu activități în acest domeniu (întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” și „Parteneriatul dintre țări europene și țări în curs de dezvoltare privind studiile clinice” din întreprinderea comună 3 „Sănătatea la nivel mondial”), precum și la riscuri legate de lanțul de aprovizionare și de implementare, precum și la creșterea presiunii financiare și a incertitudinii pentru Uniune; subliniază, cu toate acestea, că momentul acestei anulări ar putea reprezenta, de asemenea, o oportunitate strategică pentru ca Uniunea să-și consolideze rolul în materie de sănătate la nivel mondial, să-și sporească reziliența și să-și afirme poziția de lider;

(c) Regulamentul Uniunii privind inteligența artificială ([9]) a intrat în vigoare la 1 august 2024, instituind un cadru juridic comun pentru sistemele de inteligență artificială cu grad ridicat de risc și obligații în materie de transparență; numeroase întreprinderi comune, în special cele implicate în parteneriate în domeniul digital, al inovării și al inteligenței artificiale, vor trebui să se adapteze la acest cadru, ceea ce poate implica cerințe de conformitate sporite, evaluarea riscurilor de reglementare și ajustări ale domeniilor de aplicare ale proiectelor, ale cererilor de propuneri și ale responsabilităților diferiților actori implicați în implementarea proiectelor;

15. reamintește că întreprinderile comune trebuie să-și desfășoare operațiunile în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare, contribuind astfel eficient la îndeplinirea obiectivelor de politică ale Uniunii, precum și la buna execuție a bugetului Uniunii; își exprimă însă preocuparea legată de anumite elemente, care reies din concluziile Curții, astfel cum sunt prezentate în rezoluția de față;

Conturile anuale

16. ia act de faptul că, potrivit raportului Curții, conturile anuale pe 2024 ale celor doisprezece întreprinderi comune auditate prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația lor financiară la 31 decembrie 2024, rezultatele operațiunilor și fluxurile lor de numerar, precum și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat, în conformitate cu regulamentele lor financiare și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; constată, în plus, că, prin urmare, Curtea a emis opinii de audit fără rezerve cu privire la fiabilitatea conturilor anuale a întreprinderilor comune;

17. constată totodată din raportul Curții că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative; observă și că, prin urmare, Curtea a emis opinii de audit fără rezerve cu privire la legalitatea și regularitatea atât a veniturilor, cât și a plăților subiacente conturilor întreprinderilor comune;

18. observă că conturile anuale ale Centrului de competențe european industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică pentru 2024 nu conțin informații cuprinzătoare despre contribuțiile cumulate ale membrilor înainte de autonomie; conturile anuale pentru 2024 nu prezintă contribuțiile la nivelul programelor Orizont Europa și Europa digitală și nici nu compară contribuțiile totale cu obiectivele anuale stabilite pentru fiecare program; reiterează recomandarea Curții potrivit căreia Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică ar trebui să colecteze, să monitorizeze și să raporteze sistematic cu privire la contribuțiile financiare și în natură voluntare ale statelor membre la acțiunile comune și la costurile administrative asociate;

19. constată că riscul la adresa legalității și regularității veniturilor a fost considerat scăzut pentru toate întreprinderile comune;

Gestiunea bugetară și financiară

20. constată că, în 2024, bugetul total de plăți disponibil pentru cele douăsprezece întreprinderi comune auditate de Curte, s-a ridicat la 3,2 miliarde EUR; ia act de constatarea Curții, potrivit căreia bugetul total de plăți disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderile comune le-au reînscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate și realocări către exercițiul următor; subliniază, mai precis, că:

(a) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 s-a ridicat la 112,7 milioane EUR în credite de angajament față de 111,2 milioane EUR în 2023 și la 110,6 milioane EUR în credite de plată față de 241,5 milioane EUR în 2023; deduce că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune „Proiectul de

([9]) Regulamentul (UE) 2024/1689 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind inteligența artificială) (JO L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 42 % pentru creditele de angajament și 36 % pentru creditele de plată; observă că întreprinderea comună a anticipat ratele scăzute respective, care s-au datorat în principal cheltuielilor operaționale; își reiterează îngrijorarea de anul trecut cu privire la rata scăzută de execuție a creditelor de plată dedicate infrastructurii și cheltuielilor operaționale, care a scăzut și mai mult, ajungând la 45 % în 2024, comparativ cu 55 % în 2023; constată de asemenea că, în 2024, s-au reportat pentru bugetul pe 2025 credite de plată administrative neutilizate în valoare de 3,1 milioane EUR; mai mult, 11,3 milioane EUR în credite de plată administrative neutilizate au fost înscrise într-o rezervă pentru cheltuieli administrative planificate în viitor; reiterează recomandarea Curții potrivit căreia, la planificarea bugetului său de plăți administrative pentru 2027, întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 ar trebui să țină seama în mod proactiv de volumul creditelor administrative neutilizate acumulate deja până la sfârșitul anului 2024;

(b) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună pentru o aviație curată s-a ridicat la 172,0 milioane EUR în credite de angajament față de 269 de milioane EUR în 2023 și la 302,6 milioane EUR în credite de plată față de 486,0 milioane EUR în 2023; deduce totodată că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune pentru o aviație curată, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 99,9 % pentru creditele de angajament și 84,4 % pentru creditele de plată (excluzând creditele neutilizate); observă că rata mai scăzută a plăților, de 84,4 %, a rezultat în principal din cauza serviciilor furnizate, dar încă nefacturate, și a concentrării de la începutul perioadei pe activitățile din 2025; recunoaște ritmul general bun de execuție a bugetului; subliniază, cu toate acestea, rata scăzută de execuție în 2024 a creditelor de plată dedicate cheltuielilor de infrastructură și cheltuielilor operaționale, de doar 67 %, și a bugetului de plăți al programului Orizont Europa, de numai 52 %; constată că întreprinderea comună pentru o aviație curată testează noul sistem bugetar, contabil și financiar al Comisiei (SUMMA), care nu este încă pe deplin operațional; invită, în acest sens, întreprinderea comună să asigure fiabilitatea datelor printr-o prelucrare manuală adecvată și prin controale de verificare suplimentare, dacă este necesar;

(c) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” s-a ridicat la 269,8 milioane EUR în credite de angajament față de 223,2 milioane EUR în 2023 și la 205,7 milioane EUR în credite de plată față de 225,9 milioane EUR în 2023; deduce că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății”, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 65,6 % pentru creditele de angajament și 94,6 % pentru creditele de plată; remarcă ratele scăzute de execuție ale creditelor sale de angajament și de plată dedicate cheltuielilor operaționale, care au ajuns la 64,5 %; ia act de explicația întreprinderii comune și o invită ca, în general, să asigure un ritm sănătos de execuție pentru fiecare secțiune a bugetului său;

(d) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună pentru un hidrogen curat s-a ridicat la 215,1 milioane EUR în credite de angajament față de 268,9 milioane EUR în 2023 și la 150,7 milioane EUR în credite de plată față de 327,8 milioane EUR în 2023; deduce totodată că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune pentru un hidrogen curat, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 98 % pentru creditele de angajament și 84,3 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că nu au existat probleme grave legate de ritmul de execuție a bugetului; evidențiază însă rata scăzută de execuție a creditelor de plată dedicate cheltuielilor operaționale și infrastructurii sale, care a ajuns la numai 58,2 %; ia act de explicațiile întreprinderii comune; susține recomandarea Curții potrivit căreia, la planificarea bugetului său de plăți administrative pentru 2027, întreprinderea comună pentru un hidrogen curat ar trebui să țină seama în mod proactiv de volumul creditelor administrative neutilizate pe care le acumulase deja până la sfârșitul anului 2024;

(e) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună pentru cipuri s-a ridicat la 1 062,8 milioane EUR în credite de angajament față de 835,7 milioane EUR în 2023 și la 724,4 milioane EUR în credite de plată față de 518,4 milioane EUR în 2023; deduce totodată că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune pentru cipuri, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 99 % pentru creditele de angajament și 67 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că persistă unele probleme, cum ar fi, în special, rata scăzută de execuție a creditelor de plată dedicate cheltuielilor operaționale, care a ajuns la 67 %, și rata deosebit de scăzută în cazul plăților aferente programului Europa digitală, de 6 %; ia act de explicația întreprinderii comune, dar își exprimă regretul profund cu privire la rata de execuție scăzută persistentă și invită întreprinderea comună ca, în general, să asigure un ritm sănătos de execuție pentru fiecare secțiune a bugetului său;

(f) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună pentru bioeconomia circulară în Europa s-a ridicat la 222,9 milioane EUR în credite de angajament față de 227,4 milioane EUR în 2023 și la 191,7 milioane EUR în credite de plată față de 137,4 milioane EUR în 2023; deduce că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune pentru bioeconomia circulară în Europa, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 96 % pentru creditele de angajament și 82 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că nu au existat probleme grave legate de ritmul de execuție a bugetului;

(g) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei s-a ridicat la 114,6 milioane EUR în credite de angajament față de 102,6 milioane EUR în 2023 și la 120,8 milioane EUR în credite de plată față de 120,3 milioane EUR în 2023; deduce că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune pentru căile ferate ale Europei, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 70 % pentru creditele de angajament și 64 % pentru creditele de plată; recunoaște că, în 2024, rata de execuție a bugetului operațional activ al întreprinderii comune EU-Rail a fost de 99,9 % în credite de angajament și de 87,9 % în credite de plată; cu toate acestea, este preocupat de rata globală scăzută de execuție; ia act de explicația întreprinderii comune pentru ratele scăzute în cauză, care a făcut referire la necesitatea de a menține un buget pentru a finanța cel de al doilea val de proiecte din domenii emblematice, ale căror acorduri de grant vor fi semnate în 2026; invită întreprinderea comună să asigure un ritm sănătos de execuție pentru fiecare secțiune a bugetului său; accentuează, în acest sens, importanța de a menține sprijinul acordat întreprinderii comune și de a se asigura punerea în aplicare corespunzătoare a activităților sale, în lumina avantajelor comparative ale transportului feroviar în ceea ce privește performanța de mediu, utilizarea terenurilor, consumul de energie și siguranța;

(h) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță s-a ridicat la 307,1 milioane EUR în credite de angajament față de 1 136 de milioane EUR în 2023 și la 347,7 milioane EUR în credite de plată față de 1 058 de milioane EUR în 2023; deduce că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 72 % pentru creditele de angajament și 59 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că încă există probleme legate de ritmul de execuție a bugetului; subliniază mai ales rata scăzută de execuție a creditelor sale de plată dedicate cheltuielilor operaționale, care a ajuns la 59 %; ia act de explicația întreprinderii comune; reamintește, în acest context, că rata de execuție a plăților aferente granturilor din cadrul programului Orizont Europa a scăzut la 27 % în 2024 (față de 36 % în 2023), în principal din cauza întârzierilor în finalizarea controalelor tehnice și financiare *ex ante* ale rapoartelor beneficiarilor; subliniază și rata scăzută de execuție a creditelor sale de plată dedicate cheltuielilor administrative, care a ajuns la 61 %; ia act de explicația furnizată de întreprinderea comună în răspunsurile sale scrise la raportul Curții; ține seama de informațiile suplimentare prezentate de întreprinderea comună în cursul audierii sale în fața Comisiei pentru control bugetar și, în general, o invită să asigure un ritm sănătos de execuție pentru fiecare secțiune a bugetului său;

(i) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună „Rețele și servicii inteligente” s-a ridicat la 132,6 milioane EUR în credite de angajament față de 134,7 milioane EUR în 2023 și la 132,8 milioane EUR în credite de plată față de 122,9 milioane EUR în 2023; deduce totodată că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune „Rețele și servicii inteligente”, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 99 % pentru creditele de angajament și 96 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că nu au existat probleme grave legate de ritmul de execuție a bugetului; observă însă ratele relativ scăzute de execuție a bugetului administrativ, remarcându-se cheltuielile de infrastructură și cheltuielile operaționale, care au atins 59 % în cazul creditelor de angajament și 66 % în cazul creditelor de plată, și invită întreprinderea comună să asigure o mai bună execuție a acestei părți a bugetului său administrativ;

(j) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” s-a ridicat la 224,6 milioane EUR în credite de angajament față de 136,4 milioane EUR în 2023 și la 80,3 milioane EUR în credite de plată față de 2,2 milioane EUR în 2023; deduce că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial”, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 98 % pentru creditele de angajament și 96 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că nu au existat probleme grave legate de ritmul de execuție a bugetului; ia act, cu toate acestea, de rata scăzută a creditelor de plată pentru o parte din bugetul său administrativ, și anume cheltuielile de

infrastructură și cheltuielile operaționale, care s-a ridicat la doar 37 % din creditele de plată; ia act de explicația întreprinderii comune și o invită să ia măsuri care să asigure o mai bună execuție a acestei părți a bugetului său administrativ atunci când își planifică bugetul pentru plăți administrative pe 2027, inclusiv prin a ține seama în mod proactiv de volumul de credite administrative neutilizate deja acumulate până la sfârșitul anului 2024;

(k) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună „Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică” s-a ridicat la 313,3 milioane EUR în credite de angajament și la 101,6 milioane EUR în credite de plată; deduce totodată că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară aferent perioadei dintre 24 septembrie 2024, când întreprinderea comună și-a dobândit autonomia financiară, și finalul anului 2024, rata sa totală de execuție bugetară a atins 90,5 % pentru creditele de angajament și 82 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că nu s-au remarcat probleme grave legate de ritmul de execuție a bugetului; ia act, cu toate acestea, de rata scăzută a creditelor de plată pentru o parte din bugetul său administrativ, și anume secțiunea referitoare la clădiri, tehnologia informațiilor și altele, care s-a ridicat la doar 27,1 % din creditele de plată; ia act de explicația întreprinderii comune și o invită să asigure o mai bună execuție a acestei părți a bugetului său administrativ;

(l) bugetul total disponibil în 2024 pentru întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune s-a ridicat la 811,8 milioane EUR în credite de angajament față de 807 milioane EUR în 2023 și la 693,7 milioane EUR în credite de plată față de 631,5 milioane EUR în 2023; deduce totodată că, potrivit raportului privind gestiunea bugetară și financiară a întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, rata sa totală de execuție bugetară pentru exercițiul financiar 2024 a atins 92 % pentru creditele de angajament și 93 % pentru creditele de plată, ceea ce arată că nu au mai existat probleme importante legate de ritmul de execuție a bugetului în comparație cu rata de execuție a creditelor de angajament din 2023, de 73 %; constată o îmbunătățire a ratei de execuție a cheltuielilor operaționale, care a atins 92 % în cazul creditelor de angajament și 93 % în cazul creditelor de plată comparativ cu 2023, când rata de execuție a creditelor de angajament dedicate cheltuielilor operaționale a fost de 70 %;

21. subliniază necesitatea ca toate întreprinderile comune să își consolideze controalele financiare interne și cadrele de transparență, pentru a garanta că fondurile sunt alocate eficient și în conformitate cu obiectivele strategice ale Uniunii;

22. reiterează preocupările Curții cu privire la nivelul constant scăzut de utilizare a creditelor de către anumite întreprinderi comune în execuția bugetelor lor operaționale și administrative; invită întreprinderile comune în cauză să accelereze adoptarea și aplicarea efectivă a măsurilor de corecție, în deplină conformitate cu recomandările Curții, pentru a preveni repetarea acestor deficiențe identificate; evidențiază că acumularea creditelor neutilizate creează excedente de numerar care nu pot fi redistribuite către alte activități și programe ale Uniunii; consideră că majorarea constantă a excedentelor de numerar reflectă deficiențe referitoare la măsura în care bugetul este realist și în care programele pot fi realizate; invită Comisia să solicite un plan anual transparent de reducere a excedentului în cazul întreprinderilor comune cu excedente persistente, care să includă obiective de etapă măsurabile și o legătură clară cu factorii determinanți ai punerii în aplicare cu întârziere; își exprimă îngrijorarea deosebită cu privire la următoarele aspecte:

(a) excedentul de numerar al întreprinderii comune pentru cipuri a crescut în cursul anului 2024 și a ajuns la 479 de milioane EUR la sfârșitul anului, comparativ cu 438 de milioane EUR la sfârșitul anului 2023; ia act de explicația întreprinderii comune; își reiterează însă solicitarea adresată întreprinderii comune pentru cipuri de a evita repetarea unor situații similare și salută ambiția anunțată de întreprinderea comună de a remedia problema respectivă în 2025;

(b) faptul că excedentul de numerar al întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță a crescut, de asemenea, în cursul anului 2024 și a ajuns la 904,7 milioane EUR la sfârșitul anului, comparativ cu 840,7 milioane EUR la sfârșitul anului 2023; ia act de măsurile de corecție, a căror aplicare a început în 2024; își reiterează însă apelul ca întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță să își eficientizeze eforturile pentru a evita repetarea unor situații similare;

23. salută reducerea semnificativă a excedentului de numerar acumulat de întreprinderea comună pentru o aviație curată, de la 237 de milioane EUR la sfârșitul anului 2023 la 105 milioane EUR la sfârșitul anului 2024, reprezentând o scădere de 56 %; ia act de explicația potrivit căreia excedentul rămas este necesar pentru a asigura acoperirea nevoilor de plată pentru primele patru luni ale anului 2025; consideră că evoluția respectivă constituie un pas binevenit pentru îmbunătățirea planificării financiare și a execuției bugetare; reliefează că abordarea în cauză ar putea fi un bun exemplu pentru alte întreprinderi comune care întâmpină dificultăți asemănătoare;

24. reiterează preocupările Curții referitoare la întârzierile persistente în ceea ce privește contribuțiile membrilor la anumite întreprinderi comune, în special având în vedere riscul ca unele întreprinderi comune să nu își îndeplinească obiectivele în materie de contribuții; invită întreprinderile comune în cauză să continue să pună în aplicare măsuri pentru a preveni apariția unor astfel de situații în viitor; reamintește că îndeplinirea țintelor privind contribuțiile este responsabilitatea și obligația întreprinderilor comune în cauză și că neîndeplinirea țintelor privind contribuțiile contravine ideii fondatoare a întreprinderilor comune; este preocupat, mai exact, de următoarele:

(a) situația întreprinderii comune „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3, al cărei obiectiv privind contribuția operațională a membrului său Eurocontrol a atins doar un nivel de 70 %, ceea ce a făcut ca întreprinderea comună să nu dispună de contribuțiile planificate pentru a pune în aplicare integral partea sa din programul Orizont 2020; observă că contribuțiile Eurocontrol s-au situat, de asemenea, sub obiectivul programului Orizont Europa pentru 2024, ajungând la doar 16 % din obiectivul de 500 de milioane EUR; reiterează recomandarea Curții potrivit căreia întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 ar trebui să coopereze cu Eurocontrol pentru a-și crește contribuțiile și pentru a monitoriza anual progresele înregistrate;

(b) situația întreprinderii comune EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial”, care, la sfârșitul anului 2024, era caracterizată de un nivel foarte scăzut al contribuțiilor în numerar ale partenerilor contribuitori, de 15,6 milioane EUR, reprezentând 4 % din obiectivul de 400 de milioane EUR; constată că actualul deficit de contribuții poate diminua substanțial efectul de levier al activităților întreprinderii comune, periclitând astfel îndeplinirea obiectivelor programului său; reiterează recomandarea Curții ca întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” să elaboreze un plan de acțiune cuprinzător pentru a identifica și a atrage parteneri contribuitori suplimentari din Europa și nu numai, cu scopul de a-și consolida capacitatea de cercetare și inovare, de a obține contribuții financiare suplimentare și de a garanta realizarea obiectivelor programului său;

(c) situația întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță, lipsită de îmbunătățiri în comparație cu anul trecut și caracterizată de contribuții neschimbate din partea membrilor privați în cadrul programelor Orizont Europa și Europa digitală la sfârșitul anului 2024, care s-au situat la 0,3 % din obiectivul de 900 de milioane EUR al CFM 2021-2027; subliniază încă o dată că atingerea obiectivelor privind contribuțiile ar trebui considerată o datorie a întreprinderii comune; reiterează recomandarea din anul precedent ca întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță să colaboreze îndeaproape cu Comisia în procesul de reevaluare a obiectivului actual privind contribuțiile membrilor privați în cadrul programelor Orizont Europa și Europa digitală, pentru a asigura fezabilitatea acestuia; invită Comisia să reevalueze obiectivul actual și salută procesul în curs în acest sens;

Achiziții și licitații

25. constată că Curtea nu a semnalat în raportul său pentru anul 2024 aspecte specifice legate de achiziții și licitații; subliniază însă importanța achizițiilor publice ca instrument de promovare a obiectivelor de politică, cum ar fi autonomia strategică, inovarea și agenda socială și de mediu, concurența și siguranța juridică; încurajează întreprinderile comune să consolideze în achizițiile lor includerea unor criterii strategice privind responsabilitatea socială, cum ar fi sustenabilitatea ciclurilor de viață, securitatea aprovizionării, robustețea securității cibernetice, reziliența și capacitatea de inovare; felicită unele întreprinderi comune care pun deja în aplicare astfel de practici (cum ar fi întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, care în 2024 a inclus cerințe de sustenabilitate în peste 50 % din achizițiile sale);

26. salută inițiativele interorganizaționale derulate de întreprinderile comune în domeniul achizițiilor publice și al gestionării contractelor pentru elemente de interes comun și de utilizare comună, care au încurajat utilizarea eficientă din punct de vedere economic a resurselor aflate la dispoziția lor și le-au consolidat puterea de negociere;

27. invită toate întreprinderile comune să-și consolideze acțiunile de promovare a egalității de gen la toate nivelurile, în vederea integrării echilibrului de gen în toate activitățile legate de achiziții publice, granturi și licitații, în conformitate cu principiile meritului, excelenței și egalității de șanse, asigurându-se, în același timp, că performanța este luată în considerare în mod corespunzător în deciziile de selecție și de finanțare;

28. invită toate întreprinderile comune să integreze echilibrul geografic în toate procedurile de achiziții publice și de acordare de granturi, menținând totodată concurența, calitatea și excelența, și să justifice corespunzător cazurile în care nu se realizează o distribuție adecvată; solicită să se acorde o atenție deosebită statelor membre și regiunilor cu niveluri mai scăzute ale veniturilor sau cu o capacitate de inovare limitată, pentru a sprijini aceste zone și a se asigura că întreprinderile comune contribuie la reducerea disparităților de dezvoltare, garantând totodată că tranzițiile tehnologice și energetice se desfășoară într-un mod echitabil și just și menținând coeziunea regională; subliniază că finanțarea ar trebui să continue să ofere o valoare adăugată europeană clară, acordând o atenție deosebită IMM-urilor;

29. reliefează că se impune o distribuție geografică corectă și echitabilă a finanțării întreprinderilor comune, cu un accent deosebit pe regiunile cu o capacitate de inovare mai scăzută și pe IMM-uri, menținând în același timp concurența deschisă și garantând că proiectele finanțate creează o valoare adăugată europeană clară;

Starea de bine a personalului, recrutarea și echilibrul de gen

30. este preocupat de situația actuală a procesului de recrutare a personalului în întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță, în special de ritmul său lent, și invită întreprinderea comună să își optimizeze procedurile pentru a asigura rapid ocuparea tuturor posturilor vacante;

31. ia act de nemulțumirea constatată în cadrul personalului întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, astfel cum reiese dintr-un sondaj recent în rândul personalului, precum și de consecințele pe care le are pentru bunăstarea personalului; subliniază că personalul ar trebui să își poată desfășura activitatea într-un mediu de siguranță fizică și psihologică; evidențiază, de asemenea, importanța de a menține cunoștințele instituționale; constată cu regret, în acest sens, că întreprinderea comună continuă să se bazeze în mare măsură pe prestatori externi de servicii; invită întreprinderea comună să ia rapid măsuri pentru a soluționa aceste probleme;

32. își reiterează solicitarea în favoarea unor politici de personal coerente, transparente și echitabile în toate întreprinderile comune, garantând condiții de muncă incluzive, dezvoltarea carierei, echilibrul între viața profesională și cea privată și sprijin pentru sănătatea mintală; salută utilizarea formulelor flexibile de lucru și subliniază că acestea ar trebui să aibă drept obiectiv garantarea unei flexibilități organizaționale care să răspundă nevoilor de personal ale întreprinderilor comune; îndeamnă să se îmbunătățească capacitatea de a atrage talente foarte specializate, asigurând, în același timp, condiții de muncă decente și stabile și promovând o avansare în carieră internă transparentă;

33. salută progresele înregistrate de întreprinderile comune în ceea ce privește îmbunătățirea calității și a accesibilității datelor privind echilibrul de gen și distribuția geografică în rândul personalului și al structurilor de guvernanță; evidențiază că îmbunătățirea datelor consolidează responsabilizarea și face posibile acțiuni mai specifice pentru a promova diversitatea, a asigura o reprezentare echitabilă a membrilor și a sprijini un mediu de lucru sănătos și productiv în toate întreprinderile comune;

34. invită toate întreprinderile comune să încurajeze o reprezentare echilibrată în posturile de conducere și de decizie, cu respectarea deplină a procedurilor de selecție pe bază de competențe, și să monitorizeze progresele în mod proporțional și transparent; subliniază importanța de a aborda disparitățile salariale și de a promova egalitatea de șanse pentru evoluția carierei; ia act, în acest sens, de evoluțiile pozitive din întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță, în care 72,5 % din membrii personalului sunt femei și 27,5 % sunt bărbați, iar 40 % din membrii echipei de conducere extinse sunt bărbați și 60 % sunt femei;

35. evidențiază că întreprinderile comune trebuie să se asigure că proiectele finanțate respectă standardele sociale și de muncă aplicabile, contribuie la o creștere economică sustenabilă, la inovare, la competitivitate și la locuri de muncă de înaltă calitate în Uniune și sunt aliniate la principiile unei tranziții juste;

36. îndeamnă întreprinderile comune să dezvolte o cooperare structurată cu universitățile europene pentru a îmbunătăți informarea tinerilor absolvenți și a consolida viitoarele recrutări; încurajează, de asemenea, întreprinderile comune să promoveze mobilitatea universitară, profesională și în cercetare și să adopte măsuri menite să dezvolte capitalul uman, în special al lucrătorilor tineri, al inginerilor și cercetătorilor, inclusiv integrând proiectele de investiții în educație, în formare și în învățarea la locul de muncă pentru a asigura o inovare sustenabilă, continuitatea forței de muncă și competitivitatea pe termen lung a economiei europene;

Sisteme de gestiune și de control

37. salută activitatea Curții de examinare a cheltuielilor operaționale ale întreprinderilor comune pentru cercetare și inovare, care a cuprins un eșantion de 33 de operațiuni de acorduri de grant din 2024 selectate aleatoriu (plăți intermediare sau finale și plăți în avans validate și închise) la nivelul beneficiarilor finali; este preocupat de rezultatele examinării respective, care au dezvăluit existența unor erori sistematice persistente; constată că erorile respective se referă în principal la situații în care beneficiarii au declarat incorect costurile cu personalul, inclusiv prin calcularea

tarifelor orare sau zilnice, includerea costurilor indirecte în costurile unitare, declararea costurilor de subcontractare drept costuri cu personalul și includerea unor costuri neeligibile cu echipamentele; cere întreprinderilor comune să remedieze aceste deficiențe; invită, de asemenea, Comisia și Serviciul comun de audit să furnizeze autorității care acordă descărcarea de gestiune o analiză consolidată a cauzelor profunde care conduc la erori recurente legate de costurile cu personalul în întreprinderile comune și să susțină orientări preventive armonizate, controale *ex ante* specifice pentru beneficiarii cu risc ridicat și corecții financiare în cazul în care sunt detectate erori similare;

38. salută activitatea Curții de examinare a cheltuielilor efectuate de întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, care a cuprins un eșantion de 30 de operațiuni selectate aleatoriu; precizează că Curtea a identificat un caz în care modificarea substanțială a două contracte imobiliare nu a făcut obiectul unei noi proceduri de achiziții; invită întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune să garanteze că modificările semnificative aduse contractelor declanșează în mod sistematic o reevaluare a achizițiilor publice respective, împreună cu o revizuire juridică și publicarea unei justificări clare, și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la măsurile corective luate;

39. își exprimă îngrijorarea cu privire la constatarea Curții potrivit căreia, până în decembrie 2024, doar patru întreprinderi comune (întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei, întreprinderea comună pentru o aviație curată, întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” și întreprinderea comună pentru cipuri) au finalizat un cadru de control bazat pe analiza riscurilor pentru plățile de granturi din cadrul programului Orizont Europa, în pofida creșterii preconizate a plăților respective; reamintește că un cadru de control solid, sistematic și centralizat bazat pe analiza riscurilor este esențial pentru a garanta controale *ex ante* ale beneficiarilor cu grad ridicat de risc și urmărirea eficace a constatărilor auditului și pentru a asigura declarații de asigurare fiabile ale directorilor; subliniază că activitatea de audit și control ar trebui să se concentreze asupra domeniilor cu risc financiar și de performanță mai ridicat, iar tranzacțiile recurente cu risc scăzut ar trebui să beneficieze de metode de verificare simplificate; reliefează că o astfel de abordare poate îmbunătăți asigurarea și poate reduce semnificativ sarcina administrativă pentru beneficiari și statele participante; invită toate celelalte întreprinderi comune să finalizeze și să pună în aplicare un cadru de control bazat pe analiza riscurilor pentru plățile aferente granturilor din cadrul programelor Orizont Europa/Europa digitală, care să prevadă: (i) o evaluare clară a riscurilor asociate beneficiarilor și proiectelor; (ii) controale *ex ante* aprofundate pentru cazurile cu grad ridicat de risc; (iii) integrarea sistematică a rezultatelor auditurilor *ex post* în planificarea controalelor viitoare; și (iv) prezentarea unor informații coerente în declarația de asigurare a directorului executiv;

40. se declară îngrijorat că sistemul de gestionare a riscurilor al întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune nu reflectă suficient riscurile semnificative care decurg din revizuirea din 2024 a scenariului de referință revizuit al ITER, nici implicațiile orizontale în materie de resurse umane; constată că instrumentul informatic de gestionare a riscurilor al întreprinderii comune nu cuprinde informații complete și actualizate cu privire la principalele riscuri, cum ar fi incidența, probabilitatea și impactul financiar, ceea ce compromite sprijinul pentru procesul decizional al conducerii și capacitatea acesteia de a cuantifica expunerea și de a adopta măsuri eficace de atenuare; invită întreprinderea comună să soluționeze problemele respective punând în aplicare măsuri adecvate în timp util;

Fraude, etică și conflicte de interese

41. se bucură că niciuna dintre constatările Curții pentru anul 2024 nu a necesitat o notificare a suspiciunilor de fraudă către Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) sau către Parchetul European (EPPO);

42. ia act de informațiile raportate de întreprinderile comune cu privire la activitățile lor legate de prevenirea, detectarea și corectarea fraudelor; invită întreprinderile comune să îmbunătățească cooperarea și schimbul de informații cu OLAF și, după caz, cu EPPO, inclusiv sesizarea sistematică a suspiciunilor de fraudă, să consolideze controalele *ex ante* și *ex post* în ceea ce privește gestionarea granturilor, declarațiile de cheltuieli, achizițiile publice și verificarea rezultatelor, să aplice, consecvent și fără întârzieri, măsuri corective și de redresare financiară, integrând lecțiile învățate în procedurile viitoare, precum și să furnizeze rapoarte anuale amănunțite cu privire la eficacitatea măsurilor antifraudă, susținute de indicatori cantitativi și calitativi clari;

43. constată că întreprinderile comune gestionează 38,5 miliarde EUR pentru perioada 2021-2027, mai mult decât dublul sumei gestionate în perioada anterioară, și subliniază că aceste resurse importante necesită o monitorizare solidă a rezultatelor pentru a garanta utilizarea eficientă a fondurilor; invită întreprinderile comune să adopte un cadru comun pentru a măsura performanța și impactul, garantând raportarea privind rezultatele pe lângă respectarea normelor financiare; subliniază că supravegherea eficace a performanței trebuie să fie completată de un nivel înalt de transparență a activităților întreprinderilor comune și de garanții privind conflictele de interese pentru

membrii organelor lor de conducere; îndeamnă, în acest sens, publicarea sistematică a declarațiilor de interese ale membrilor organelor de conducere, care să acopere legăturile financiare, profesionale sau personale cu entitățile care beneficiază de finanțare din partea întreprinderilor comune; solicită o perioadă de incompatibilitate pentru personalul de conducere înainte de a ocupa noi posturi în organizațiile care beneficiază de sprijin și solicită comitetelor științifice, experților independenți și membrilor comisiilor de evaluare să semneze, conform cerințelor, declarații privind absența conflictelor de interese;

Aspecte referitoare la întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune și la întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță

44. precizează că, pe lângă aspectele identificate mai sus, merită o atenție deosebită următoarele aspecte specifice legate de întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune și de întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță;

45. recunoaște că ITER este un proiect de o amploare și o ambiție fără precedent, care implică 35 de parteneri internaționali și în care Uniunea, în calitate de gazdă și de principală sursă de contribuții, joacă un rol central în a promova viziunea energetică pe termen lung a Europei și poziția sa de lider în domeniul științific; evidențiază că, în iunie 2024, organizația ITER a prezentat Consiliului ITER un plan de proiect revizuit, introducând un nou scenariu de referință pentru a-l înlocui pe cel aprobate în 2016, amânând sfârșitul fazei de asamblare din 2025 (prima plasmă) până în 2035 (începerea operațiunilor de cercetare) și prelungind termenul de finalizare generală a proiectului din 2042 până în 2059; observă că obligațiile de livrare ale întreprinderii comune pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune cresc, prin urmare, de la 21,6 miliarde EUR la 25,8 miliarde EUR la valorile din 2024, ceea ce implică contribuții suplimentare în valoare de 4,2 miliarde EUR din partea Euratom și a Franței la bugetul operațional al întreprinderii comune; constată cu îngrijorare că creșterea estimată a costurilor care decurge din scenariul de referință revizuit al ITER propus de OI ITER în iulie 2024 nu a fost încă adoptată oficial de Consiliul ITER; subliniază, în acest sens, că, pentru a menține poziția de lider a Uniunii în cercetarea în domeniul fuziunii, este necesară formalizarea și punerea în aplicare în timp util și pe deplin a scenariului de referință revizuit al ITER;

46. împărtășește preocupările exprimate de Curte, potrivit cărora scenariul de referință revizuit al ITER care a fost propus ar crește considerabil expunerea întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune la riscuri tehnice, juridice și financiare; observă că sustenabilitatea pe termen lung a proiectului poate fi subminată de creșteri ale costurilor, întârzierile continue în etapele-cheie, precum și de intensificarea concurenței din partea inițiativelor în domeniul fuziunii lansate în țări terțe, care, împreună, amenință să erodeze relevanța ITER și poziția sa de lider; accentuează că persistă incertitudini juridice și de guvernanță semnificative, în special posibilitatea ca membrii să refuze să aprobe o prelungire a Acordului ITER după 2042 sau ca decretul francez privind găzduirea să expire înainte de intrarea în exploatare a reactorului, ceea ce ar putea submina claritatea juridică și responsabilitatea; constată, de asemenea, cu îngrijorare că amploarea modificărilor tehnice preconizate ar putea avea implicații profunde pentru capacitatea de inovare a proiectului și viabilitatea sa economică; consideră că preocupările respective sunt agravate de presiuni financiare tot mai mari, deoarece contribuțiile mai mari solicitate din partea Uniunii și a Franței ridică semne de întrebare cu privire la posibilitatea ca o astfel de finanțare să fie susținută în viitoarele CFM sau de către statul-gazdă; subliniază, prin urmare, că este necesară o planificare financiară robustă, o gestionare solidă și coerentă, o supraveghere riguroasă și indicatori clari de performanță din partea întreprinderii comune, precum și o gestionare consolidată a riscurilor și îmbunătățiri continue în ceea ce privește responsabilitatea și transparența între întreprinderea comună, Organizația ITER și autoritatea bugetară a Uniunii; reliefează necesitatea de a consolida în continuare controlul costurilor, finanțarea bazată pe obiective de etapă și supravegherea independentă a performanței și de a aborda incertitudinile juridice prin angajamente obligatorii privind cadrul post-2042 și obligațiile statului-gazdă; subliniază că, având în vedere amploarea și durata proiectului ITER, precum și creșterea costurilor aferente, continuarea finanțării din partea Uniunii trebuie evaluată nu numai în raport cu obiectivele de etapă tehnice, ci și ținând seama de costurile de oportunitate și de adiționalitate climatică pentru a asigura valoarea adăugată europeană și autonomia strategică;

47. evidențiază recomandarea Curții ca întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune să își îmbunătățească eficacitatea gestionării riscurilor, inclusiv prin consolidarea instrumentului său informatic pentru gestionarea riscurilor, astfel încât să dispună de informații complete cu privire la toate riscurile principale pertinente care decurg din scenariul de referință din 2024; subliniază importanța generală a guvernanței strategice a întreprinderii comune pentru a garanta că ITER își va menține relevanța științifică și economică, prin evaluarea comparativă sistematică a progreselor în raport cu concurenții de la nivel mondial și prin protejarea capacității de inovare în cadrul unui model sustenabil de finanțare pe termen lung; subliniază, în acest sens, necesitatea de a restructura întreprinderea comună și de a realoca resursele umane, de a reduce recurgerea disproporționată la prestatori externi de servicii, de a garanta o mai bună planificare și gestionare a resurselor, în conformitate cu cadrul etic al întreprinderii comune;

48. accentuează sensibilitățile specifice legate de întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, având în vedere implicarea continuă a Rusiei, și ia act de explicațiile furnizate în cursul audierii în Comisia pentru control bugetar a Parlamentului cu privire la garanțiile instituite pentru a atenua riscurile juridice, de securitate și strategice asociate; își reiterează apelul de a exercita cel mai înalt nivel de vigilență în cooperarea cu partenerii internaționali, cum ar fi Rusia, cu respectarea deplină a măsurilor restrictive în vigoare ale Uniunii;

49. se declară din nou îngrijorat că Rusia participă în continuare la proiectul ITER; îndeamnă întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune să asigure aplicarea strictă și integrală a sancțiunilor Uniunii împotriva Rusiei, inclusiv a restricțiilor privind achizițiile de componente pentru aprovizionarea europeană a ITER; solicită întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune să reducă la minimum orice dependență persistentă față de Rusia și să evite orice contact și angajament bilateral cu aceasta care ar putea submina interesele strategice și valorile Uniunii; constată cu satisfacție că Rusia nu și-a asumat președinția Consiliului ITER în ultimii doi ani, în perioada în care era programată în conformitate cu principiul rotației președinților; constată cu satisfacție că normele privind proprietatea intelectuală din Acordul ITER garantează că proiectul beneficiază de toate resursele intelectuale necesare pentru o dezvoltare satisfăcătoare și pentru a funcționa cu succes, garantând independența deplină față de drepturile de proprietate intelectuală rusești; constată că Rusia și-a îndeplinit toate contribuțiile în natură în temeiul Acordului ITER; subliniază că activitățile întreprinderilor comune ale Uniunii ar trebui să contribuie la diversificarea lanțurilor de aprovizionare pentru a-și asigura suveranitatea tehnologică deplină;

50. evidențiază recomandarea Curții ca întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune să își consolideze sistemul de gestionare a riscurilor luând în considerare toate riscurile orizontale care decurg din scenariul de referință din 2024;

51. își reiterează profunda îngrijorare cu privire la următoarele deficiențe în gestionarea resurselor umane identificate în cadrul întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune:

   (a) recentul sondaj Pulse realizat în rândul personalului a arătat că există o percepție de conflicte interpersonale pe scară largă (77 % dintre respondenți), violențe psihologice (9,9 % dintre respondenți), hărțuiri sexuale (7,3 % dintre respondenți) și violențe fizice (4,7 % dintre respondenți); invită întreprinderea comună să țină seama cu adevărat de rezultatele sondajului și, pe baza lor, să ia prompt măsuri concrete pentru a remedia situația; subliniază importanța stării de bine a personalului;

   (b) dependența continuă a întreprinderii comune față de prestatorii externi de servicii, întrucât în 2024 existau 313 prestatori externi de servicii și 438 de membri ai personalului statutar; salută măsurile luate de întreprinderea comună, inclusiv adoptarea în 2024 a unei politici care reglementează definirea, planificarea și utilizarea prestatorilor externi de servicii, precum și decizia din 2025 de a le centraliza coordonarea și gestionarea, în prezent în curs de punere în aplicare; invită întreprinderea comună să își prezinte în continuare progresele înregistrate în rapoartele sale anuale de activitate;

52. își reiterează preocupările față de situația actuală a recrutării în cadrul întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță, care a primit 39 de posturi suplimentare pentru care personalul urma să fie recrutat până la sfârșitul exercițiului financiar 2023 astfel încât să se execute fondurile semnificative primite în temeiul CFM actual, 14 dintre cele 39 de posturi fiind însă în continuare vacante la finalul anului 2024; invită întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță să ia măsuri pentru a-și îndeplini obiectivul de recrutare cât mai curând posibil, deoarece funcționarea continuă cu personal insuficient o poate împiedica să își desfășoare activitatea și să își atingă obiectivele;

53. reliefează că este important să se asigure suveranitatea digitală în cercetarea finanțată de Uniune; accentuează, în acest sens, rolul-cheie al întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță, al Centrului european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică, al întreprinderii comune pentru cipuri și al întreprinderii comune „Rețele și servicii inteligente”, care ar trebui să acorde prioritate proiectelor care consolidează autonomia Uniunii în domeniul semiconductorilor, al inteligenței artificiale și al securității cibernetice; invită Comisia să garanteze că proiectele susținute de întreprinderile comune: (i) evită să depindă excesiv de furnizori din țări terțe pentru tehnologiile critice; (ii) consolidează efectiv reziliența industrială a Uniunii și autonomia sa strategică; și (iii) sprijină activ dezvoltarea cercetării interne și a capacității de inovare în sectoare digitale strategice;

54. se declară din nou îngrijorat că, în 2024, rata de execuție de către întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță a bugetului pentru plățile de granturi din cadrul programului Orizont 2020 a continuat să scadă, ajungând la 27 %, comparativ cu 36 % în 2023; observă că, în 2024, ratele de execuție a creditelor de angajament și de plată pentru activitățile de investiții din cadrul programului Europa digitală au rămas foarte scăzute, situându-se la 22 % și, respectiv, 19 %, comparativ cu 89 % și, respectiv, 18 % în 2023; ia act de explicația oferită de întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță, dar o invită să asigure o execuție corespunzătoare a tuturor părților bugetului său administrativ;

55. constată că, potrivit raportului Curții, contribuțiile membrilor privați ai întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță la programul Orizont 2020 rămân scăzute; contribuțiile lor în natură la activitățile operaționale s-au ridicat la doar 20,0 milioane EUR, cu mult sub pragul de 420,0 milioane EUR stabilit în regulamentul de înființare a întreprinderii comune; reamintește că se impune o modificare a mecanismelor de finanțare ale întreprinderii comune, care îi limitează capacitatea de a asigura o cooperare eficace cu sectorul privat și o împiedică să cuantifice corespunzător contribuțiile sectorului privat la obiectivele întreprinderii comune;

Observații privind măsurile luate de întreprinderile comune în urma exercițiului de descărcare de gestiune precedent

56. apreciază că întreprinderile comune au elaborat rapoarte de monitorizare a rezoluțiilor Parlamentului conținând observațiile care fac parte integrantă din deciziile privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderilor comune aferent exercițiului financiar 2023; observă că rapoartele respective prezintă într-o manieră satisfăcătoare opiniile întreprinderilor comune cu privire la aspectele subliniate de Parlament;

57. apreciază că raportul Curții cuprinde și o analiză a situației măsurilor luate de întreprinderile comune în urma observațiilor formulate și a acțiunilor recomandate pentru exercițiile anterioare publicate de Curte; constată, în acest sens, că până la sfârșitul anului 2024 au fost abordate mai puțin de jumătate din observațiile din anii anteriori: au fost închise 18 din 44, iar 26 au rămas deschise; în ceea ce privește recomandările Curții din perioada 2021-2023, majoritatea au fost puse în aplicare cel puțin parțial; în plus, dintre cele patru recomandări cu termen stabilit pentru 2024, două au fost puse în aplicare integral de toate întreprinderile comune, una a fost pusă în aplicare integral de unele dintre ele și parțial de altele, iar una a fost pusă în aplicare parțial; din restul de opt cu termene mai lungi, una a fost pusă în aplicare integral, șase parțial, iar una nu a fost încă pusă în aplicare, deoarece depinde de Comisie; invită toate întreprinderile comune să pună în aplicare în continuare recomandările Curții și să informeze Curtea și Parlamentul cu privire la progresele înregistrate;

Solicitare de monitorizare

58. invită fiecare întreprindere comună avută în vedere pentru acordarea descărcării de gestiune pentru exercițiul financiar 2024 să elaboreze un raport individual de monitorizare a tuturor măsurilor luate pentru a aborda aspectele specifice menționate în prezenta rezoluție și să prezinte Parlamentului acest raport de monitorizare semnat de directorul (executiv) al întreprinderii comune până cel târziu la 30 septembrie 2026;

59. evidențiază că rapoartele de monitorizare pot reflecta opiniile generale ale întreprinderilor comune cu privire la prezenta rezoluție și la alte aspecte pertinente pentru autoritatea care acordă descărcarea de gestiune; invită întreprinderile comune să pregătească în detaliu rapoartele respective, acoperind toate problemele ridicate de Parlament cu privire la activitățile lor, și să efectueze acest demers în spiritul cooperării și al încrederii.